

Planbureau voor de Leefomgeving

De toekomst van Nederland in scenario's WLO 2024 en RV 2022-2023

Ruimtedialoog 15 september 2022

Jan Ritsema van Eck & David Hamers

Doel WLO 2024

- › Levert scenario's op die geschikt zijn voor doorrekening van beleid, MKBA et cetera m.b.t. transportinfrastructuur, mobiliteit en verstedelijking.
- › Inclusief klimaatgerelateerde beleidsmaatregelen op deze terreinen.
- › Levert sociaal-economische input voor de Deltascenario's
- › Is geschikt als beleidsneutrale kwantitatieve basis voor regionale en thematische ramingen en andere toekomstgerichte studies

Doelgroep WLO 2024

- › Beleidsmakers strategisch beleid op het terrein van de fysieke omgeving: IenW, BZK, EZK, FIN, provincies en gemeenten
- › En hun opdrachtnemers (consultants)
- › Beleidsevaluatoren, rekenaars en modellers

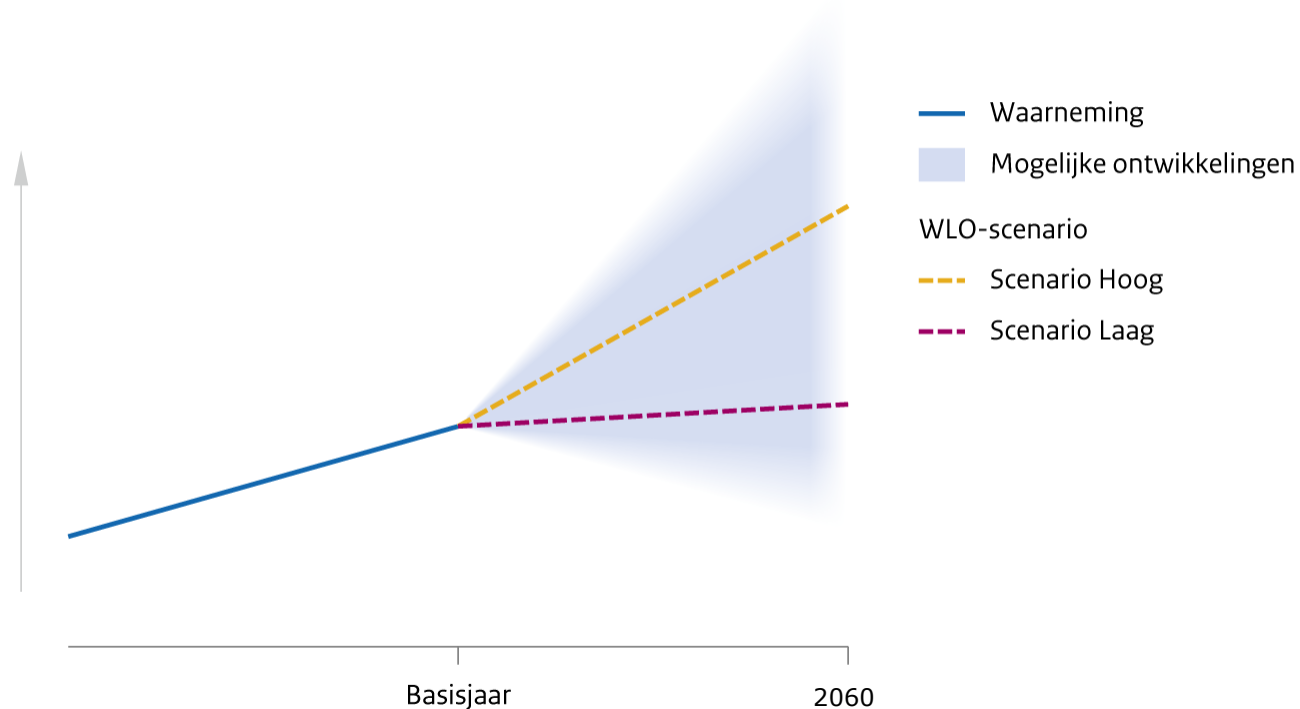
Gebruik WLO 2024

- › Cijferset tbv doorrekening beleidsmaatregelen
- › Vulling voor mobiliteitsmodellen RWS
 - WLO-scenario vormt nul-variant (“Wat gebeurt er bij huidig beleid?”)
 - Dat kan je vergelijken met een beleidsvariant (met nieuwe maatregel)
 - Meerdere keren (met verschillende WLO-scenario’s) omdat de toekomst onzeker is.
- › Basisgegevens voor regionale en thematische ramingen

Aard van de WLO-scenario's

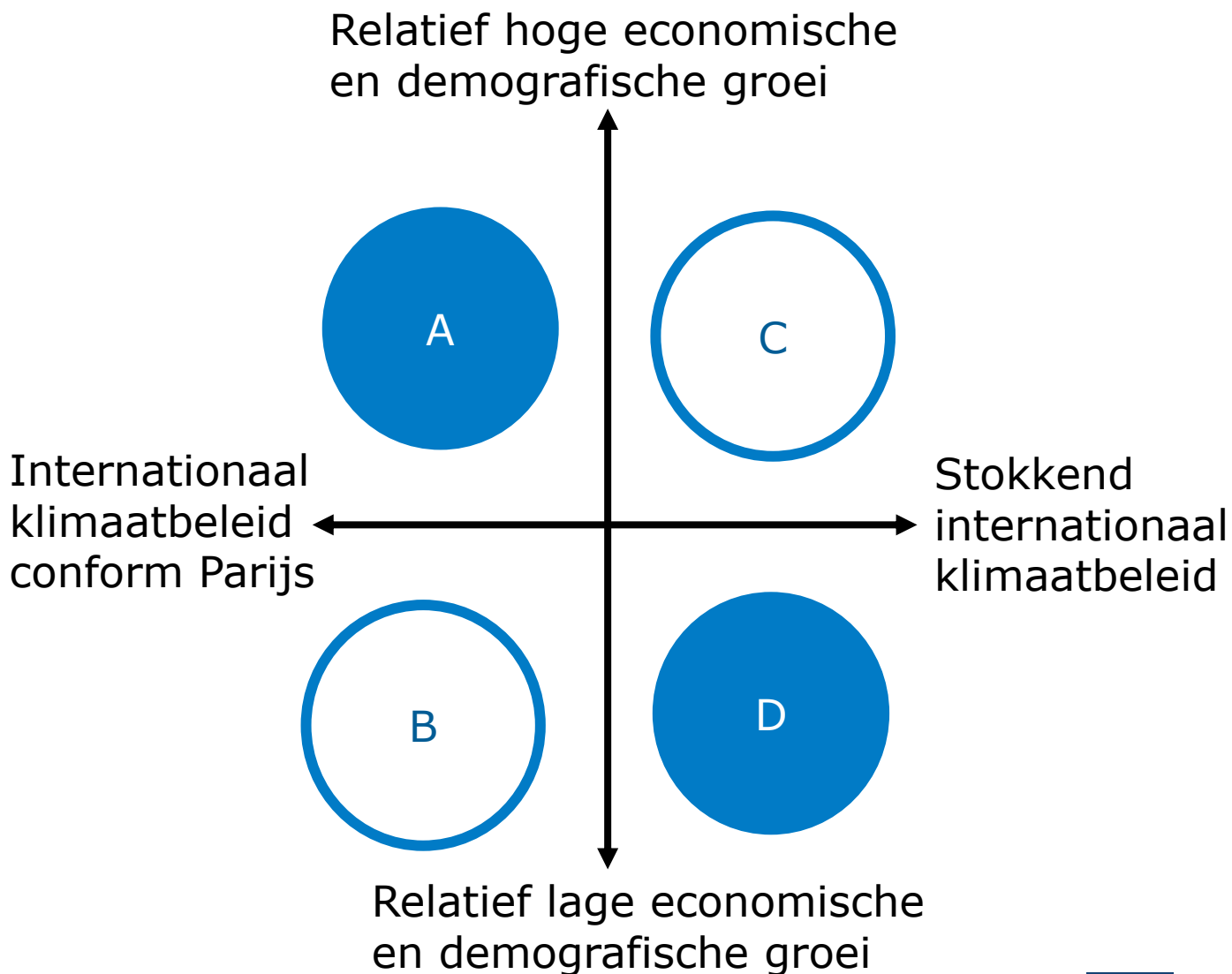
Bandbreedte in WLO-scenario's

Bron: PBL/CPB

- lange termijn
 - 20 tot 40 jaar vooruit
- omgevingsscenario's
 - “Wat komt er op ons af?”
- ‘gematigd’
 - geen ‘hoeken van het speelveld’
- ‘beleidsneutraal’
 - maar wel onzekerheid over internationaal beleid

Opzet WLO 2024-scenario's

- > Internationaal klimaatbeleid en demografische + economische groei als structurerende omgevingsonzekerheden

Doel Ruimtelijke Verkenning 2022-2023

- › Verkenning van de ruimtelijke aspecten van toekomstbestendig leefomgevingsbeleid
 - Conditie, opties, effecten
- › Optelsom van en samenhang tussen sectorale strategieën
- › Levert scenario's op die geschikt zijn voor
 - Visievorming (omgevingsvisies, investeringsagenda's)
 - Transitiegovernance (paden naar toekomstbestendig omgevingsbeleid)
- › Inzicht in opgaven, onzekerheden, oplossingsrichtingen
- › Communicatie stimuleren en structureren
- › Betrokkenheid diverse beleidsmakers bij ruimtelijk beleid versterken

Doelgroep Ruimtelijke Verkenning 2022-2023

- › Strategische beleidsmakers die te maken hebben met de ruimtelijke aspecten van het leefomgevingsbeleid
 - Rijk: BZK, IenW, EZK, OCW, LNV, VWS, SZW, Defensie, ...
 - Provincies
 - Gemeenten
 - Waterschappen
 - Bedrijven en maatschappelijke organisaties

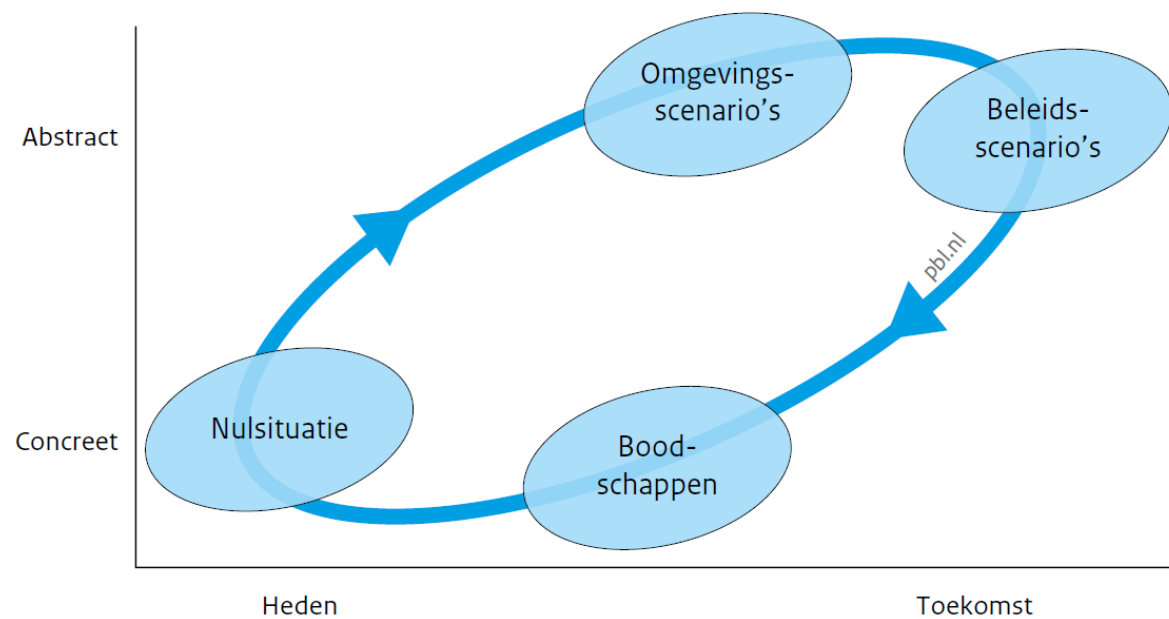

Aard van de scenario's in de Ruimtelijke Verkenning 2022-2023

- › Lange termijn: 2050 (doorkijk naar 2100)
- › Normatieve (beleidsrijke) scenario's
 - Transities vergen decennia en dus meerdere kabinetsperiodes
 - Basis: vier verschillende maatschappelijke waardenpatronen
 - Uitwerking: vier verschillende kaarten van de mogelijke ruimtelijke inrichting van Nederland, inclusief mogelijke paden ernaartoe
- › Prikkelend, agenderend, exploratief
- › Omgevingsscenario's gebruikt als context mbt onzekerheid over internationale ontwikkelingen (voorspoed en tegenspoed)

Aard van de scenario's in de Ruimtelijke Verkenning 2022-2023

Scenariocyclus

	Mondiaal Ondernemend	Snelle Wereld	Groen Land	Regionaal Geworteld
Ruimte voor klimaatadaptatie		- waterveiligheid, wateroverlast, waterkwaliteit, verdroging en bodemdaling in veenweidegebieden.		
Ruimte voor energietransitie		- transitie naar een koolstofvrije of -afvangende energievoorziening, schaalniveau van energiesystemen, maatschappelijke voorkeuren voor institutionele arrangementen, mix van energietechnieken (opwekking, opslag, distributie, gebruik), ruimtelijke effecten (ruimtebeslag, gebruiksstructuur, waardering), landschappelijke effecten.		
Duurzaam economisch groeipotentieel		- transitie naar een circulaire economie, schaalniveau van kringlopen, recycling van grondstoffen en producten. - vestigingslocaties van bedrijven en vestigingsklimaat voor bedrijven en werknemers, benaderd vanuit brede welvaartprincipe.		
Sterke en gezonde steden en regio's		- verstedelijkingsstructuur (nationaal), vormen van verstedelijking (regionaal), nieuwe stedelijke milieus, nieuwe ontwikkellocaties, ontwikkeling van infrastructuur en ontwikkeling van vervoersmodaliteiten.		
Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijke gebied		- transitie naar een kringlooplandbouw, kentering van verlies aan biodiversiteit, typen gebruiksfuncties, relaties tussen gebruiksfuncties en kwaliteiten van het landelijke gebied.		

PBL RV22 scenario's (concept)

Aard van de scenario's in de Ruimtelijke Verkenning 2022-2023

Mondiaal Ondernemend

Snelle Wereld

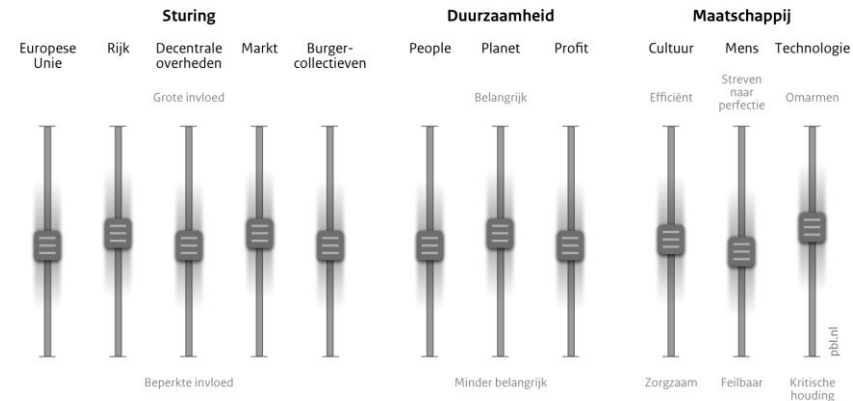
Groen Land

Regionaal Geworteld

Mengpaneel kernonzekerheden

Bron: PBL

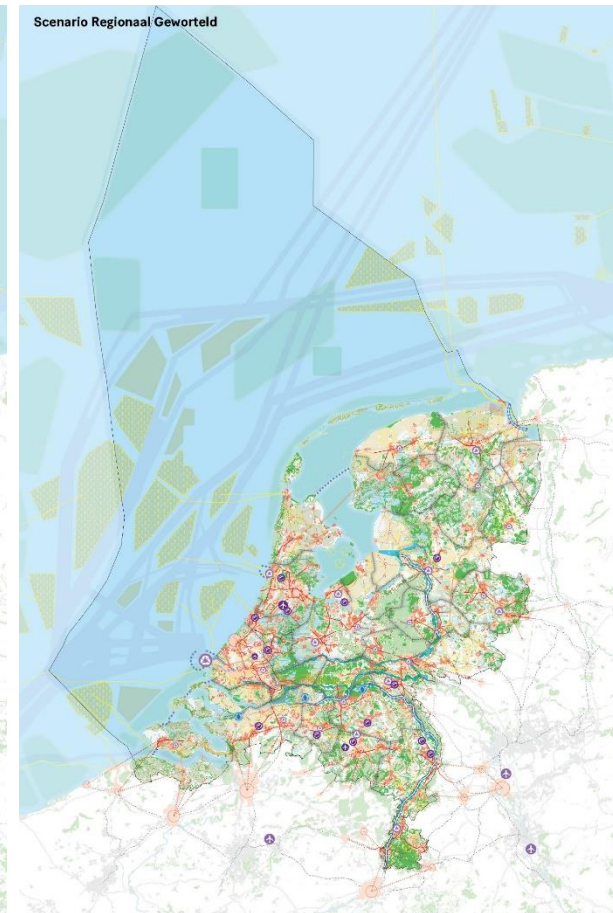
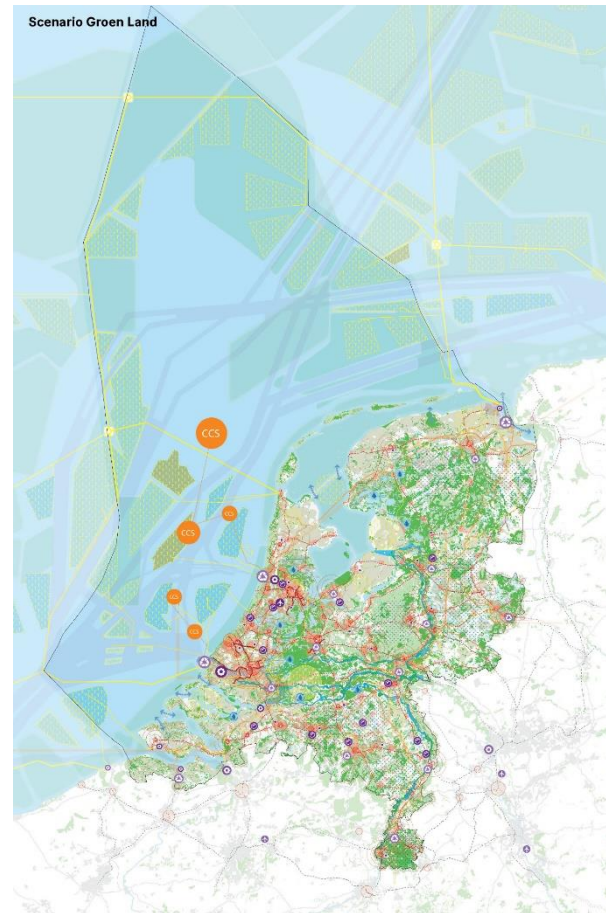
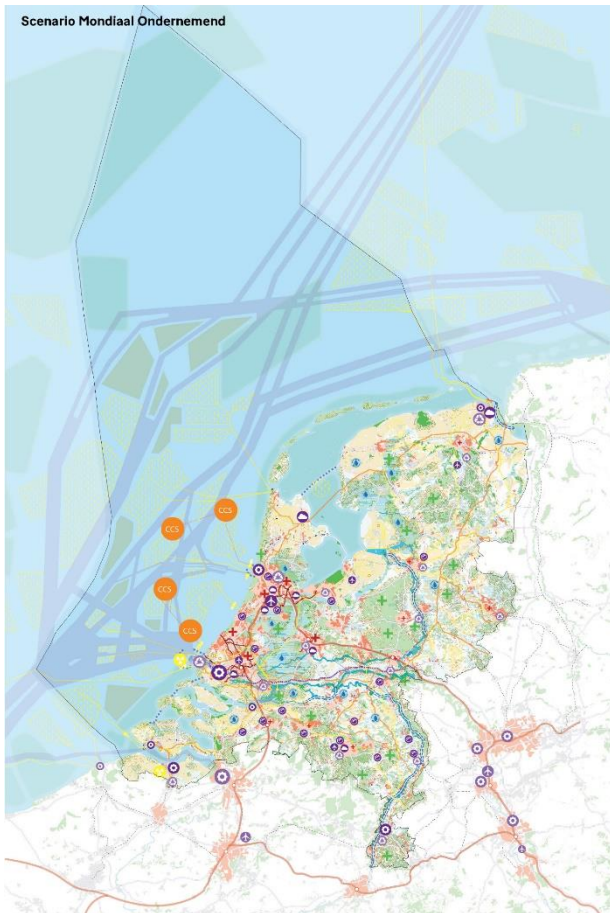

Gebruik Ruimtelijke Verkenning 2022-2023

- › 'No regrets': robuuste beleidsopties
- › 'Lock-ins' vs adaptiviteit (flexibiliteit en tijdelijkheid)
- › Gebiedsspecifieke ruimtelijke conflicten en synergieën
- › 'Botsproeven': reflectie op concrete beleidsvoornemens in het licht van de vier scenario's
- › Conditie: randvoorwaarden voor haalbaarheid, uitvoerbaarheid
- › Reflectie op omgevingskwaliteit (centrale term in Omgevingswet en NOVI)

Conceptkaarten scenario's Ruimtelijke Verkenning 2022-2023

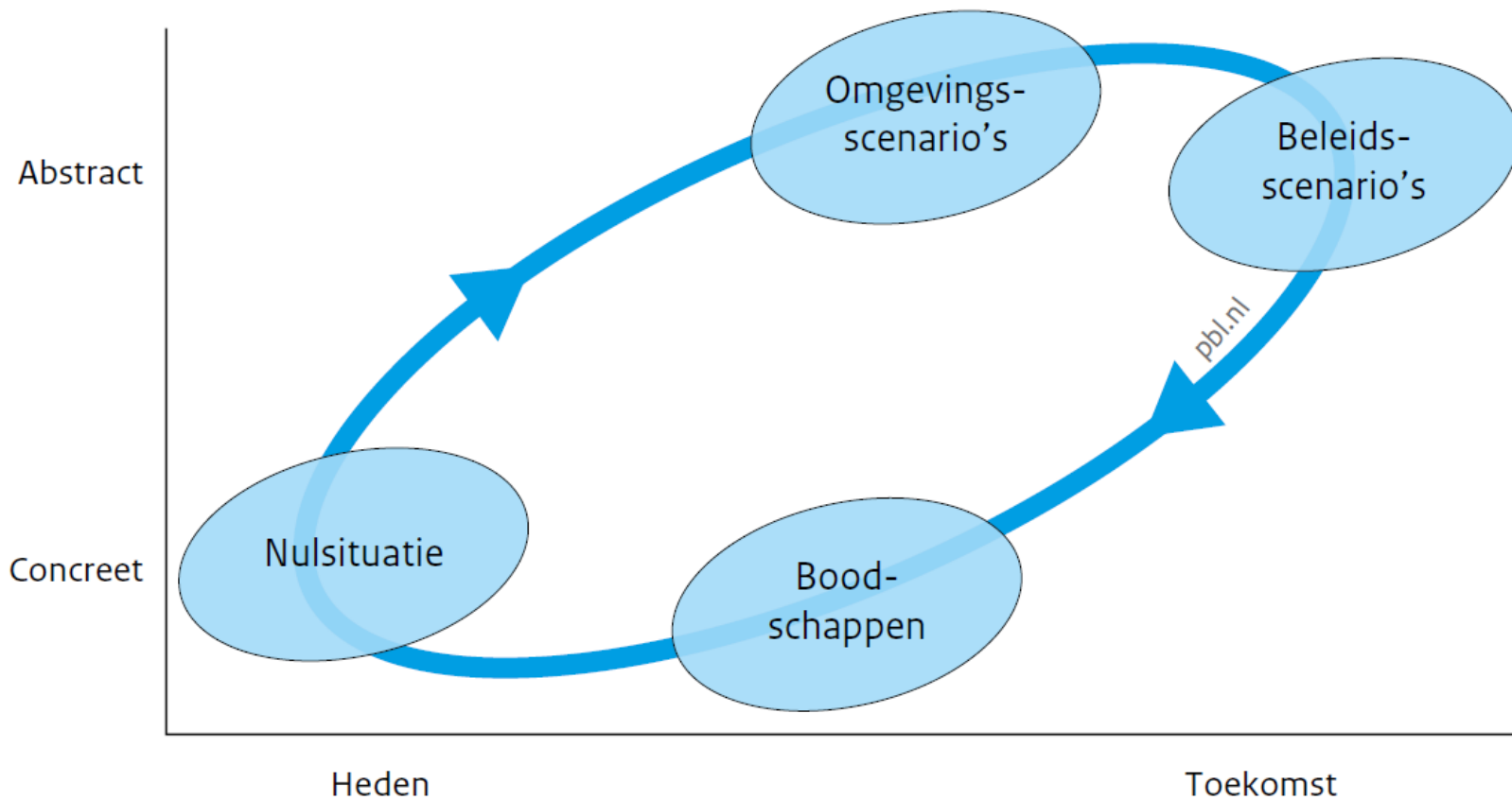
Overeenkomsten

- › Gericht op lange termijn en strategisch beleid
- › Over de leefomgeving in Nederland
- › Ruimtelijk uitgewerkt

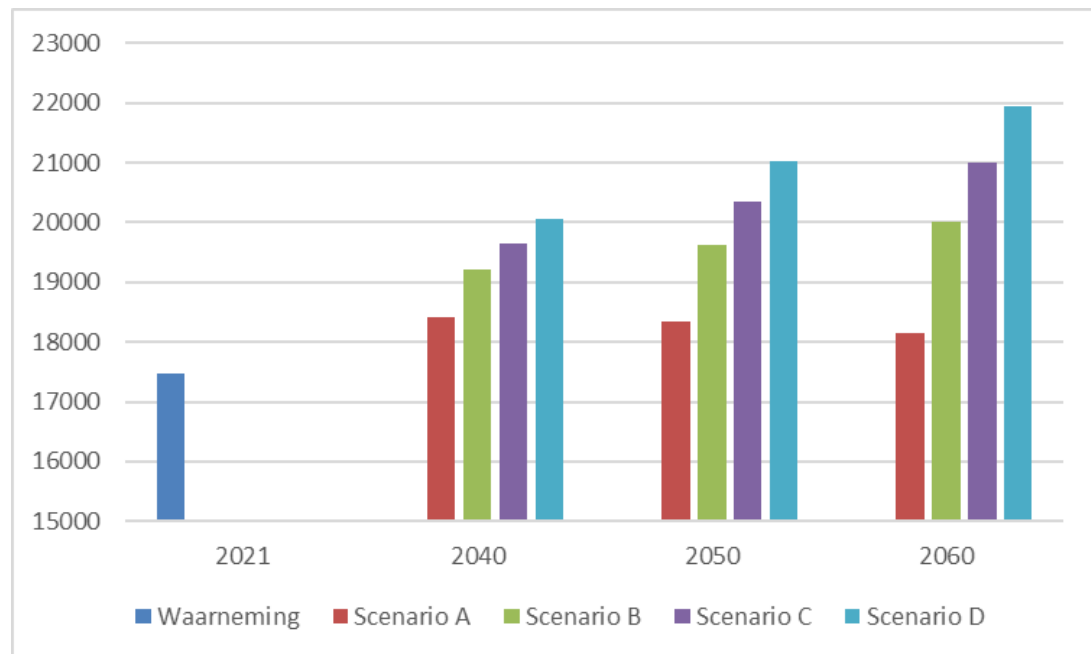

Omgevings- vs normatieve scenario's

Scenariocyclus

Meer kwantitatief vs meer verbeeldend

Binnenstad

Werkgebied

Stadsrand

Buitengebied

Benadering van onzekerheid

